

Vilken härlig dag det blev ute i Kärleksdalen i Verum lördagen den 24 oktober 2020! Vi var 17 förväntansfulla deltagare, som samlades på Pålssons gård. Ålder från 9 år och uppåt! Vår mycket kunnige ciceron Crister Albinsson började med att berätta att det finns ca 1000 mossarter i Sverige. Mossorna kan vara från 1 mm stora (millimetermossa) upp till nästan en halv meter långa (björnmossa). De kan indelas i tre huvudgrupper: Nålfruktmossor, levermossor och bladmossor, där bladmossor är de vanligaste. För en tid sedan fann Crister vid en växtinventering i Magnarp gul nålfruktsmossa som är ovanlig. Desto vanligare är gräshakmossa, som är den vi oftast har i våra gräsmattor. Det var den första mossan, en bladmossa, som vi tittade på under vandringen.

På vågig sågmossa kunde vi iaktta två generationer, den könliga och den sporbildande. Snart dök både husmossa med sina våningar och väggmossa upp. De användes förr till att täta mellan stockarna i timmerhusen. De kunde också dränkas in i tjära och användas som drev för att dikta, täta, båtar. Skogsbjörnmossan, som vi fann, var ca 10 cm hög, men det finns andra arter av björnmossa som kan vara mycket längre, och de användes förr till att göra små kvastar av för att sopa bort aska från spisen eller för att fläta mattor av. På trädstammar hittade vi både strim- och skogshättemossor. För att se skillnaden måste man titta på klyvöppningarnas utseende via lupp, som är ett måste för att kunna särskilja många mossarter. Annette var omtänksam och försåg de intresserade av oss med lappar.

I en vacker backsluttning repeterade vi flera arter men såg också kammosa, som verkligen ser ut som en dubbelsidig kam.

Kammosa

Granvitmossa

Nu hörde vi vatten som forsade genom munken, som gör att det är det undre vattnet i dammen förs vidare i åfåran. Här i dammen fanns förr sutare. På 30-talet skickade man sådana, förpackade med just mossor, först med järnväg till Göteborg och sen vidare med båt till London, där de tillagades på fina restauranger. Resan tog ca 3 dagar. Mossor används fortfarande som packmaterial för både djur och växter, då de håller fuktigheten bra. Karin visade genom att först krama ur vatten från lite vitmossa. Mycket vatten rann ut. Höll sen ner den en kort stund i vattnet och vips, nu gick det återigen att krama ur rejält med vatten! Vitmossan har nämligen förutom celler med klorofyll även stora celler, där de kan lagra vätska. Torv består till stor del av död vitmossa. Här såg vi också vacker praktbräkenmossa med sina stora, nästan genomskinliga blad.

Så var det dags att ta fram våra medhavda matsäckar, och det smakade såååå gott i det underbara, färgrika höstlandskapet! Förstår att det har hållits bröllop i denna vackra miljö! Här nere i dalen fick vi se råttsvansmossa och porellor liksom fickpelia, som är en bållevermossa.

Så bar det hemåt och på väggkanten kunde vi upptäcka ros-mossa, en liten, liten underbart vacker art!

Tittade vi riktigt noga, där marken var bar, kunde vi se små vita eller bruna prickar, som såg ut som små mininötter, nämligen sporkapslar på nöt-mossa.

Mossorna är enormt viktiga i naturen då de oftast är de första växterna på bar mark och håller fukten, så att andra växter kan växa här. Detta minskar på så sätt erosionen. De har inga egentliga rötter utan tar in vätska genom bladen.

Crister talade också lite om de vita lavarna, vilka består av en svamp som samarbetar med alger, vilka har klorofyll, samt med blågröna bakterier. Till lavarna hör fönsterlav och renlav, som tyvärr ofta kallas för vitmossa i folkmun, så det är alltså lavar vi sätter i våra adventsljusstakar!

Med huvuden fulla av enormt intressant kunskap, tackade vi Crister med en rungande applåd. Bara under denna korta vandring, hade vi träffat på nästan 40 olika arter. Säkert blir det så för många av oss att det gröna mosstäcket hädanefter upplevs på ett annat och mer detaljerat sätt!! Tack Crister och Annette för en mycket trevlig rundvandring!!